

prof. Bogdan Ocieszak, Akademia Muzyczna w Gdańsku
Sztuki muzyczne, dyscyplina artystyczna instrumentalistyka

██
██
██
██

Gdańsk, dnia 03.11.2014

Opinia dotycząca pracy doktorskiej Pana **Kornela Wolaka**

Zleceniodawca opinii

Akademia Muzyczna im. Jana Ignacego Paderewskiego w Poznaniu,
Wydział Instrumentalny, pismo z dnia 04.09.2014.

Zlecenie zostało podjęte na podstawie ustawy z dnia 14.03.2003 roku tekst jednolity o stopniach i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2003 roku, nr 65, poz. 595, Dz. U. z 2005 roku nr 164, poz. 1365, Dz. U. z 2011 roku nr 84 poz. 455).

Dotyczy

Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego z dnia 10.03.2014 w sprawie

- wszczęcia, na wniosek p. mgr **Kornela Wolaka**, przewodu na stopień doktora sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka.
- oraz uchwały w sprawie wyznaczenia recenzenta

W świetle ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65. poz. 595, ze zmianami Dz. U. nr 164, poz. 1365 z dnia 17.08.2005 r., tekst jednolity art. 6 ust. 1, 3) Rada Wydziału Instrumentalnego posiadała uprawnienia do prowadzenia przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka. Do nadesłanego mi przez przewodniczącego Rady pisma sygnowanego datą 04.09.2014 roku, informującego o wszczęciu przewodu doktorskiego i wyznaczeniu mej osoby promotorem pracy doktorskiej Pana mgr **Kornela Wolaka** *Muzyka instrumentalna baroku w repertuarze współczesnego klawecisty* została dołączona następująca dokumentacja z posiedzenia Rady w dniu 10.03.2014 roku:

- uchwała o wszczęciu przewodu doktorskiego i o wyznaczeniu promotora w osobie prof. Zdzisława Nowaka
- uchwały o wyznaczeniu mnie recenzentem pracy doktorskiej Kandydata

- wyciąg z protokołu z przebiegu posiedzenia Rady Wydziału Instrumentalnego
- lista obecności członków Rady Wydziału Instrumentalnego,
- lista członków Rady Wydziału Instrumentalnego zaliczanych w dyscyplinie artystycznej—instrumentalistyka do minimum kadrowego.

Liczba uprawnionych członków Rady wynosi **23** osoby. Na posiedzeniu było obecnych **14** uprawnionych członków Rady.

Oddano w sprawie wszczęcia przewodu doktorskiego i wyznaczeniu promotora **14** głosów ważnych: **14** za wszczęciem przewodu doktorskiego i wyznaczeniem promotora, głosów wstrzymujących i przeciwnych nie było.

W sprawie wyznaczenia mnie recenzentem oddano **14** głosów ważnych: **14** za, głosów wstrzymujących się i głosów przeciwnych nie było.

Quorum głosujących w chwili podejmowania uchwał zostało zachowane.

Niniejszym stwierdzam, że w świetle ustawy z dnia 14 marca 2003 roku art. 14 ust. 2 p. 2, Rada Wydziału Instrumentalnego podjęła prawomocną uchwałę o wszczęciu przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka oraz uchwałę o wyznaczeniu mnie recenzentem pracy doktorskiej Pana mgr **Kornela Wolaka**.

Podstawowe wiadomości o Kandydacie

Pan Kornel Wolak urodził się 19.08.1979 w Białymstoku. Naukę muzyki rozpoczął we Włocławku (podstawowa szkoła muzyczna) i kontynuował w średniej szkole muzycznej w Poznaniu. Jest absolwentem poznańskiej Akademii Muzycznej w klasie klarnetu prof. Zdzisława Nowaka; otrzymał tam dyplom magisterski z wyróżnieniem w roku 2001. W roku 2004 uzyskał podobny dyplom (Master of Music) amerykańskiego Uniwersytetu stanu Indiana w Bloomington, a w roku 2007 zdobył dyplom artystyczny (Artist Diploma) Królewskiego Konserwatorium Muzycznego w Toronto (Kanada). Brał udział w wielu doskonalących kursach mistrzowskich, które prowadzili wybitni klarneciści, między innymi Michael Arignon, Vlastimil Marez, Franklin Cohen, Charles Neidich, Michael Collins, Ricardo Morales, James Campbell, Howard Klug, Yehuda Gilada, John Manasse. Odbył też studia mistrzowskie pod kierunkiem znanych klarnecistów, wśród których są: Prof. Eli Elban (Wydział Muzyczny Uniwersytetu Indiana w USA), prof., J. Valdepenas (Glenn Gould School w Toronto, Kanada). Specjalistycznych studiów z dziedziny wykonawstwa muzyki klasycyzmu i baroku dopełnił pod kierunkiem Evy Legene (flet barokowy), Michael'a McCraw (fagot barokowy) i Erica Hoericha (klarnet barokowy i klasyczny).

Podczas lat swej edukacji Pan Kornel Wolak był nagradzany konkursowymi stypendiami. W roku 2001 otrzymał stypendium imienia Leonarda Bernsteina Uniwersytetu Indiana, w roku 2003 rektor tegoż Uniwersytetu nagradza go stypendium imienia Teodora Presera, a w roku 2004 uzyskuje dofinansowanie kosztów związanych z podjętymi tam studiami doktoranckimi. Rok później (2005) doktorant zostaje nagrodzony stypendium imienia Avrama Galpera przez Królewskie Konserwatorium Muzyczne w Kanadzie.

Mimo znacznego geograficznego oddalenia Kandydat bierze udział w polskim życiu muzycznym- w roku 2008 płyta CD z nim, jako solistą zostaje nominowana do nagrody *Fryderyki* w kategorii *Muzyka Symfoniczna i Koncertująca*. Jest też laureatem nagród Ministra Kultury RP, Urzędu Miasta Poznania, Urzędu Miasta Włocławka oraz Poznań Business Club.

Zawodowa działalność artystyczna Pana Kornela Wolaka koncentruje się głównie na wykonywaniu solowych recitali i koncertów na całym świecie, również na działalności w sferze kameralistyki zespołowej. Dociera ze swoją muzyką do znacznie poszerzonego grona odbiorców, prezentując niestandardowe formy przekazu muzycznego, trafiając również do słuchaczy mniej przygotowanych do odbioru muzyki klasycznej. Wykonywane przez doktoranta utwory stale goszczą w programach radiowych wielu stacji (Program II PR, Clasicall 96, 3, CBC Radio). Jako solista występował z takimi zespołami jak: orkiestra Filharmonii poznańskiej, Loja Symphony Orchestra (Ekwador), Slovak Sinfonietta (Słowacja), Kelowna-Okanagan Symphony Orchestra (Kanada), Quebec Symphony (Kanada), Toronto Sinfonietta (Kanada), Charleston Symphony Orchestra oraz Indiana University Orchestra (USA), Polska Orkiestra Radiowa „Amadeus” oraz innymi zespołami.

Aktywność Kandydata w dziedzinie kameralistyki przejawiała się we współpracy z kanadyjskim kwartetem *Quartetto Gelato*, z którym, jako stały członek zespołu odbył tournée po całej Ameryce Północnej, Korei Południowej, Chinach i Ameryce Południowej. Występował też z kwartetem smyczkowym im. Henryka Wieniawskiego, kwartetem *The Glenn Gould String Quartet* oraz kwintetem dętym *Lodos*. W roku 2011, w ramach festiwalu *Chopin i jego Europa*, wziął udział w wykonaniu, podczas bezpośredniej transmisji, *Sextetu* Krzysztofa Pendereckiego.

Pan Kornel Wolak wziął udział w nagraniach szeregu płyt CD. Nagrał płytę *Musica Latina* z zespołem *Quartetto Gelato*, *Koncert* Karola Kurpińskiego, jako solista z poznańskimi filharmonikami (wydawca- Program II PR), solowy album z koncertami Mozarta i Webera z orkiestrą *Slovak Sinfonietta*, solowy album zatytułowany *The Common Ground* z jazzowym pianistą Chrisem Donelly.

Od roku 2011 Kandydat koncertuje najczęściej, jako współzałożyciel Wolak/Donnelly Duo, wykonując programy łączące różne rodzaje muzyki od klasyki po jazz. Duo zadebiutowało podczas tournée po Kanadzie. Nie zaniebując jednak dużej muzyki symfonicznej artysta w sezonie 2014/2015 zakontraktował tournée z *Koncertem* Coplanda po Kanadzie Centralnej ze słynną Ontario Philharmonic Orchestra.

Od roku 2000 Pan Kornel Wolak wystąpił 14 razy, jako solista z orkiestrą, 42 razy wystąpił, jako solista solowych recitali i uczestnik wykonań kameralnych, 10 razy wystąpił, jako członek orkiestry symfonicznej, bądź operowej.

Działalność dydaktyczna Kandydata rozpoczęła się po wyjeździe do Ameryki, pierwszą jego zajęciem tam była praca w charakterze nauczyciela fortepianu w Instytucie Muzycznym Suzuki w Sarasota (Floryda). Następnie pracował jako nauczyciel klarnetu w szkole muzycznej Smith-Holden w Bloomington (Indiana-USA), oraz, w roku 2003, jako asystent na Wydziale Muzycznym Uniwersytetu Indiana (Bloomington-USA).

Od roku 2012, podczas pobytów w Polsce, prowadzi zajęcia dydaktyczne dla nauczycieli i uczniów szkół muzycznych. W roku 2012 i 2013- w zespole Szkół muzycznych w Poznaniu, 2013- w PSM I i II stopnia w Koninie, w listopadzie 2013 w POSM im. Karłowicza w Poznaniu.

W styczniu roku 2014 poprowadził warsztaty stroikowe dla studentów Wydziału Muzycznego University of Western Ontario w London (Kanada).

Ocena pracy doktorskiej

Praca doktorska Pana mgr Kornela Wolaka *Muzyka instrumentalna baroku w repertuarze współczesnego klawecisty* składa się z dzieła artystycznego zapisanego na płycie CD, oraz opisu tegoż dzieła pod wyżej wspomnianym tytułem. Dzieło artystyczne tworzą kompozycje powstałe we wspomnianym tytule okresie historycznym, zaaranżowane na klarnet współczesny i dla współczesnego klawecisty. Utwory wykonywane są przez Kandydata jako solistę, wspólnie z towarzyszącą pianistką, Panią Joanną Zathey-Wójcińską.

Prezentację otwiera opracowanie koncertu g-moll, RV 315 Antonio Vivaldiego, znanego bardziej, jako *Lato* z cyklu *Cztery Pory Roku* w aranżacji Mariusza Matuszewskiego. Nie jest to opracowanie całego koncertu, a jedynie jego III części, *Presto*. Kolejnych 19 ścieżek płyty zajmuje 11 części *Suity* Jean-Philippe Rameau, której opracowania dokonał Yona Ettinger.

Ścieżki 21, 22 i 23 to opracowania utworów Jana Sebastiana Bacha, aranżowane przez Alamiro Giampieri, przeznaczonych do wykonania bez instrumentu akompaniującego: *Preludium* z I *Suity* wiolonczelowej, *Allegro* z II *Sonaty* skrzypcowej i *Preludium* z III *Partity* skrzypcowej.

Sonata (a właściwie 3 zebrane utwory *Adagio*, *Allegro*, *Siciliana* wraz z *Gigue*) Jerzego Fryderyka Haendla w opracowaniu Reinalda Kella stanowią następną pozycję na płycie CD.

Płytę wieńczą *Cztery sonaty* Domenico Scarlattiego w opracowaniu Stanley'a Druckera.

Wykonawca jawi się słuchaczom, jako artysta nieprzeciętnej miary, obdarzony wspaniałą intuicją muzyczną i wyczuciem frazy. Korzystając ze swego nieskazitelnego warsztatu i poczucia intonacji buduje imponujące kreacje artystyczne, na długo zapadające w pamięć. Trudno cokolwiek zarzucić wykonaniom poszczególnych utworów, poza jednym może wyjątkiem tyczącym kompozycji Antonio Vivaldiego. Pozycja ta, nie najszcześliwiej chyba dobrana na początek płyty budzi mieszane uczucia. Godna podziwu jest maestria wykonawcy, mierzącego się z trudnymi problemami gry skrzypcowej, z drugiej strony jednak współczucie budzi pewna nieporadność samego instrumentu, w krytycznych momentach wywołując wrażenie humorystycznej parodii oryginalnego utworu.

Praca pisemna Kandydata podzielona jest na pięć rozdziałów. Zawiera też wstęp, podsumowanie, bibliografię oraz streszczenia w języku polskim i angielskim. Można odnieść wrażenie, że w pierwszych dwóch rozdziałach artysta szuka usprawiedliwienia dla swego prawa do wykonywania muzyki napisanej w czasach, gdy jego instrument jeszcze praktycznie nie istniał. Trzeba przyjrzeć się tym poszukiwaniom z sympatią, zwłaszcza, że Jego wykonania mówią same za siebie. Muzyka tak pięknie grana broni się w każdym kontekście. Rozdziały te mogą stanowić również zarys swego rodzaju podręcznika aranżacji utworów na inne instrumenty, niż te przewidziane przez kompozytora.

Rozdział trzeci pracy opisuje współczesne techniki klawetowe przydatne, a często wręcz niezbędne przy wykonywaniu muzyki powstałej w baroku dla wykonawstwa na instrumentach smyczkowych. Instrumentach, które, nie angażując czynności życiowych organizmu takich jak oddychanie, pozwalają na grę bardzo długich odcinków bez koniecznych, w wypadku instrumentów dętych, przerw.

Niezwykle ciekawe aspekty zostały poruszone w rozdziałach czwartym i piątym. Teoria afektów w muzyce to dziedzina bardzo interesująca, trochę szkoda, że została zaledwie zarysowana. Zabrakło informacji o ściślejszych związkach rysunku frazy muzycznej z odwzorowaniem poszczególnych afektów. Można było takie wiadomości znaleźć, choćby w pracach monograficznych tyczących J. S. Bacha, czy w nowszych naukowych opracowaniach problemowych.

Przyklasnąć trzeba inicjatywom Doktoranta wyrażonym w zdaniu: [...] *poznanie praktyki muzyki dawnej – nawet w sytuacji, gdy dysponujemy instrumentem współczesnym - bez wątpienia pozwoliłoby na lepsze zrozumienie etosu muzyki baroku, jak i epok późniejszych[...]*. Idąc dalej, należałoby postulować o szersze wykorzystanie w pedagogice, już na poziomie wstępnym, odpowiednio dostosowanych utworów muzyki baroku, by oswoić uczniów ze znaczeniem pewnych kodów estetycznych, zawartych choćby w ówczesnych tańcach.

Reasumując, trzeba jednak zauważyć, że wszystkie te piękne i mądre treści podane są nieco chaotycznie, że czytelnik dysertacji doktorskiej Pana Kornela Wolaka musi je wyłuskiwać z tekstu. Chciałoby się w pracy naukowej znaleźć więcej prawd dobitniej wyartykułowanych. Obraz całości mając też błędy literowe, interpunkcyjne, dotyczące łącznej i rozdzielnej pisowni niektórych wyrazów czy błędy składniowe, utrudniające zrozumienie poszczególnych fragmentów. Przedstawione wyżej niedoskonałości na szczęście tylko w niewielkim stopniu ujmują wartości dzieła.

Konkluzja

Dzieło artystyczne Pana mgr Kornela Wolaka, wraz z towarzyszącą mu częścią opisową stanowi oryginalne dokonanie artystyczne. Uważam je za cenny i twórczy wkład w dziedzinę studiów nad interpretacją muzyczną. Stwierdzam, że doktorant wykazał się rozległą, olbrzymią wrażliwością i maestrią artystyczną, zaś jego praca spełniła wymagania art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14.03.2003 roku.

Pracę przyjmuję.

prof. Bogdan Ocieszak